

Veertig jaren tussen gas

Sjoerd Brouwer vierde dienstjubileum

We schrijven het jaar 1921. In de Zuidervaart te St. Annaparochie worden de masten van kolenschepen zichtbaar in de vroege ochtendnevel. Zij meren voor de gasfabriek en spoedig klinkt het lied van een zeer zware arbeid. Sterke mannen torsen zware vrachten kolen in korven op hun ruggen. Gezicht en handen worden roetzwart en het fijne kolengruis dringt in alle poriën. Er wordt meestal zwijgend gewoegd. Steeds weer keren de mannen op hun schreden terug, besmeuren de uitgelegde planken met hun zwarte klompen, halen nieuwe kolen en storten hun korven leeg. Want de retorten van de gasfabriek vreten heel wat voedsel op. Wigloeiend zullen straks de ovens worden gestookt. Het zweet zal de stokers van het gelaat gutsen en een witte voor trekken op het zwart van het gezicht. Terwijl de teervlammen lekend de retort omarmen zal de wigloeiende kolenuitmassa zich in de trekwagentjes storten en steeds weer zal een hitte van zo'n 1300 graden nodig zijn om het gas vrij te maken uit de steenkool. Want de menheid is gesteld op gemak en dat brengt het gas zonder mis.

In dit bedrijf trad op 26 september 1921 een jongen van 15 jaar in dienst. Voordien had hij de Bildtse grond bewerkt voor 10 gulden in de week. In zijn nieuwe betrekking moest hij het met 'een rijkdaalder' per week doen en dat betekende voor zijn moeder, die trouw met haar „bolkorf" rondging en voor zijn beide zusters een derving van inkomsten en een hele offering. Maar zij hadden het graag over voor Sjoerd, die op deze manier een vak zou leren en zich toe zou rusten voor een toekomst, die meer uitzicht bood dan het landwerk. En Sjoerd Brouwer is een goede vakman geworden. Dat zal niemand, nu hij een veertigjarige staat van dienst achter de rug heeft willen ontkennen. Nee, Sjoerd Brouwer had weinig of niets te maken met het werk in en rond de fabriek. Hij werd leerling-fitter; kreeg als chef-fitter de heer J. Loos en trok met fitter Bas Jongstra op pad. Hij legde binnen- en buitenleidingen aan, plaatste meters en telde gasmunten. Zo werd hij in zeven jaar, toen Jongstra vertrok en voor reizend manufacturier ging spelen, fitter. M. v. d. Kerk nam zijn plaats in en Sjoerd Brouwer raakte volkomen vertrouwd met zijn werk. Nu zeven jaar geleden vond er een zeer belangrijke reorganisatie van het bedrijf plaats. Het Bildt schakelde over op aardgas en dat had verstrekkende gevolgen. Ook voor het personeel. Brouwer was toen reeds gedurende zes jaar als chef-fitter fabrieksbaas belast met de dagelijkse leiding van het bedrijf en het personeel. Dat personeel werd van 7 man terug gebracht tot 2 en het werk dat voorheen zo vuil was, dat men zich dagelijks een goede beurt moest geven onder de douche, kon nu als het ware met de witte boord om gedaan worden. Voor de gemeente was het bovendien zeer belangrijk. De gasfabriek was voorheen weinig rendabel, maar met het aardgas kwamen sluitende begrotingen en goede bedrijfsresultaten. En ook de afnemers mochten in hun handen wijven, want het gas kreeg een zeer gelijkmatige samenstelling en een constante zuiverheid.

Voor Brouwer zelf had deze reorganisatie nog een andere verrassing in petto. Hij kreeg n.l. als hoogste baas de directeur van de gasfabriek in Tzummarum, de heer Vegter, die tevens het directeurschap kreeg van de gasfabriek van het Bildt. Bijzonder veel waardering heeft de heer Brouwer voor deze directeur en dat steekt hij niet onder stoelen of banken. Wij zullen alle loftuitingen, die wij uit zijn mond hoorden niet herhalen, maar als Brouwer iedere werknemer zo'n baas toewenst is dat het grootste

compliment dat men een leider van een bedrijf kan maken.

Brouwer heeft dus nu veertig jaar geleefd tussen het gas. En intens geleefd. Dat is te horen aan de toon waarop hij de plannen van de gasfabriek uit de doeken doet. Het bouwen van een alarmering op de gashouder, zodat men direct weet of deze houder te hoog of te laag komt, het op den duur bouwen van hogedruk-tanks krijgen dan een bijzondere betekenis. En die hebben ze ook, zowel voor de afnemers als voor Brouwer.

Het zal U duidelijk zijn, dat het dinsdag 26 september, toen dit veertig-jarig dienstverband gevierd werd, druk was in huize Brouwer aan de Zuiderweg. Van alle kanten kwamen felicitaties en cadeaus. Dat begon 's morgens vroeg al, want toen Brouwer van bed kwam stond in de voorkamer als geschenk van zijn kinderen een groot-beeld televisietoestel. De familie voegde daar nog een leunstoel bij en 's middags toen men in kleine kring bijeen was met het personeel, overhandigde burgemeester D. de Zee een enveloppe met inhoud en kreeg Brouwer van het gemeentebestuur, de gascommissie, de directeur en de employé's een prachtige veldkijker aangeboden. Mevr. Brouwer werd in de bloemetjes gezet.

RECTIFICATIE.

U zult wel een beetje vreemd tegen het woord langslaper hebben aangekeken, d U de vorige week in onze krant teg kwam in het artikelje „Neutraliteit" v de hand van Ds. L. F. A. Böttcher, gepaast werd onder het hoofd „Denkt hier eens over". Het zelftontenduiveltje he ons hier parten gespeeld. Voor de twee a in dit woord moet U n.l. een o lezen Dan staat er: „Wat zijn wij: Keurij LANGSLOPER of Barmhartige Samaritaan En dan is de zin juist en zult U de betekenis ervan wel hebben begrepen. Onze excuses.

HET BILDT

COLLECTE DIERENBESCHERMING.

De collecte voor de dierenbescherming heeft in het Bildt de volgende bedragen opgebracht:

St. Annaparochie	f 125.75
St. Jacobiparochie	f 165.51
Vrouwenparochie	f 37.80
Oudebildtzijl	f 42.08
Nieuwebildtzijl	f 14.06
Nij Altoenae	f 37.38
Totaal	f 422.58

LEEUWARDERADEEL

OPBRENGST KOLLECTE.

De kollekte voor de kankerbestrijding (Koningin Wilhelminafonds) heeft opgebracht in:

Oude Leije	f 36.—
Britsum	f 118.83
Hijum	f 73.50
Jelsum	f 236.75
Finkum	f 62.04
Cornjum	f 103.53
Stiens	f 671.38

Totaal

f 1302.03

Provinciale geitenkeuring

Onder zeer grote belangstelling werd zaterdag de jaarlijkse Prov. Geitenkeuring te Bergum gehouden en het waren niet alleen de Friezen die er waren, maar ook uit andere provincies, ja zelfs de Engelsen ontbraken niet. Het programma vermeldde 400 no's die v'ot werden afgewerkt. Ook uit en